

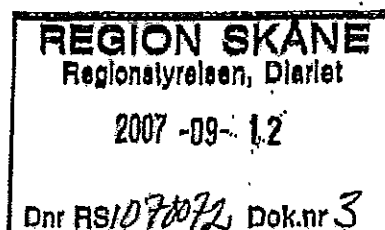
Regionstyrelsen

Ingvar Wiberg
Forskningsdirektör
044-309 33 24

Datum 2007-08-28
Dnr RS/070072

1 (9)

Regionstyrelsen

Forskningsplattform för handikappvetenskap med inriktning mot habilitering samt utgående avtal med Certec och Harec

Ordförandens förslag

1. Regionstyrelsen godkänner och etablerar en forskningsplattform för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering samt tilldelar 1,8 miljon kronor för implementering under år 2008. Regionstyrelsen har intentionen att från och med år 2009 och minst fyra år framöver årligen dvs. t.o.m. år 2012 anvisa 4,2 miljoner kronor till forskningsplattformen.
2. Regionstyrelsen tecknar nytt avtal med Institutionen för Designvetenskaper (i vilken Certec ingår), vid Lunds universitet. Angivna institution tilldelas resurser motsvarande en doktorandtjänst med start år 2008 till en kostnad om 800 000 kronor årligen. I det nya avtalet regleras att medel avsätt till angivna doktorandtjänst under fyra år, dvs. t.o.m. år 2011.
3. Regionstyrelsen tecknar ett nytt ett-årigt avtal med Harec vid Lunds universitet. Harec tilldelas medel för att samordning ska kunna ske mellan forskningsplattformens verksamhet med viss tidigare verksamhet inom Harec. Harec tilldelas för detta ändamål 1 miljon kronor under år 2008, vilket regleras i det nya avtalet.
4. Nuvarande och gällande avtal med Certec och Harec förlängs inte i sin nuvarande form. Avtalen upphör därmed att gälla vid utgången av år 2007.
5. Regiondirektören får i uppdrag att teckna nya avtal med angiven inriktning samt återkomma med förslag till separat överenskommelse med CERTEC angående fortsatt hantering av befintlig verksamhet.

6. Regiondirektören får i uppdrag att administrativa och organisatoriska strukturer tas fram för forskningsplattformen Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering. Styrstrukturen ska särskilt uppmärksammas.

Sammanfattning av ärendet

Region Skåne avser att ta ett vidgat grepp om stödet till forskning kring handikappvetenskap med inriktning mot habilitering till nytta för medborgarna och för en bättre ekonomisk hushållning. Det innebär en etablering av en forskningsplattform för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering i samverkan med Lunds universitet och Malmö högskola. Under år 2008 avsätter Region Skåne 1,8 miljoner kronor till forskningsplattformen för uppbyggnad. Fr.o.m. år 2009 är intentionen att Region Skåne avsätter 4,2 miljoner kronor årligen under minst fyra år. Lunds universitet och Malmö Högskola avser att tillsammans bidra med resurser motsvarande Region Skånes insats.

Nuvarande stöd till Certec riktas om till medel för en doktorandtjänst med placering på Institutionen för Designvetenskaper med 800 000 SEK årligen under fyra år (Certec ingår i nämnda institution). En del av Harec's funktioner övergår till forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering. Region Skånes ger ett stöd om en miljon kronor till Harec under år 2008. Tilldelningen upphör år 2009.

Region Skåne vill med detta beslut skapa förutsättningar för en bred tvärvetenskaplig kunskapsutveckling inom handikappvetenskap med inriktning mot habilitering. Region Skåne och medaktörerna från Lunds universitet och Malmö högskola blir på så sätt de första aktörerna på nationell nivå att främja en bred forskningsbaserad tvärvetenskaplig kunskapsutveckling inom habilitering och till nytta för medborgare med specifika behov av habilitering.

Beskrivning av ärendet

Region Skåne tar ett vidgat grepp för stöd till forskning inom Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering

I Skåne lever ett stort antal människor med olika typer av funktionsnedsättningar och med behov av habilitering, exempelvis har Barn- och ungdomshabiliteringen kontakt med ca 4500 barn och ungdomar med respektive familjer. I Region Skånes och Habilitering & Hjälpmedels offentliga uppdrag ingår det att på bästa möjliga sätt medverka i processer som ger förutsättningar för ett bättre liv för medborgare med olika typer av funktionshinder och med behov av habilitering så att de ska ha möjligheter att agera som

fullvärdiga medborgare.

Synen på människor med behov av habilitering har förändrats från att ses som individer som står utanför det "normala" till att vara individer med medborgerliga skyldigheter och rättigheter. Ett synsätt som också har ställt förändrade krav på kunskapsutvecklingen och behov av ny forskning. Ett förhållande som beskrivs i rapporten "Behov av forskning och utveckling inom Habilitering & Hjälpmedel i Region Skåne", januari 2006¹. En rekommendation i rapporten är att Region Skåne och de skånska lärosätena bör verka för att etablera en forskningsplattform inom habiliteringsvetenskap.

Programbeskrivning av Forskningsplattformen Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering

En arbetsgrupp har tillsatts under år 2007 för att påbörja arbetet med att etablera en forskningsplattform inom området handikappvetenskap med inriktning mot habilitering med aktörer från Lunds universitet, Malmö Högskola, Harec och Region Skåne (Certeo har avböjt att delta). Arbetsgruppen har under 2006/2007 tagit fram en programbeskrivning för forskningsplattformen. Programbeskrivningen ska ses som ett styrinstrument för den framtida forskningssamverkan mellan Lunds universitet, Malmö Högskola och Region Skåne. Programbeskrivningen är antagen i Habiliterings- och Hjälpmedelsnämnden 2007-02-26. Hälso- och sjukvårdsnämnden godkände ärendet, 2007-05-21, inom ramen för budgetprocessen.

Etableringen av forskningsplattformen i Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering möjliggör utveckling av en forskningsagenda, som utgår från ett tvärvetenskapligt perspektiv som inkluderar flera discipliner såsom medicin, sociologi, pedagogik, psykologi, juridik, teknik, vårdvetenskap och humaniora. Habilitering & Hjälpmedels nära knytning till forskningsplattformen möjliggör att forskningsfrågor kan resas ur den vardagliga verklighet som barn, unga, vuxna med funktionshinder, familjer och anhöriga befinner sig i. Visionen är att forskningsplattformen har kvaliteter som möjliggör att en ny typ av forskningsfrågor kan resas baserad på tvärvetenskaplighet och praktikförankring.

Forskningsprogrammet för forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering har, som nämnts, utarbetats i samarbete med Lunds universitet (särskilt institutionen Hälsa, vård och samhälle, HVS samt Harec) och Malmö högskola (särskilt institutionen Hälsa och samhälle, HS). Förslaget har förankrats i Harecs styrelse och brukarpanel samt med Kommunförbundet Skåne. I styrelsen för Harec ingår företrädare från Certeo.

¹ Liljedahl & Rooke, Behov av forskning och utveckling inom Habilitering & Hjälpmedel i Region Skåne, Rapport, 2006.

Forskningsplattformen avser att ha en konkret förankring i nämnda institutioner (HSV och HS) med en planerad motprestation motsvarande Region Skånes insats. Avsikten är att en del av Harec's funktioner ska integreras i forskningsplattformen. Här avses särskilt de nätverkskontakter Harec har. En åtgärd som skapar möjligheter till dialoger med forskare inom hela handikappområdet inom de sydsvenska lärosätena. En knytning som vitaliserar habiliteringsområdet. Från och med år 2009 upphör Region Skånes tilldelning av stöd till Harec.

Region Skåne vill med detta beslut skapa förutsättningar för en kunskapsutveckling inom handikappvetenskap med inriktning mot habilitering. Region Skåne och aktörer från Lunds universitet och Malmö högskola blir på så sätt den första aktören på nationell nivå med att främja en forskningsbaserad kunskapsutveckling inom habilitering utifrån ett brett tvärvetenskapligt perspektiv och till nytta för medborgare med specifika behov av habilitering.

Det är därför av största vikt att arbetet med att konkretisera forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering fortskrider under år 2007. Arbetet sker i samverkan med Lunds universitet och Malmö Högskola. Särskilt bör de administrativa och organisatoriska förutsättningar belysas, varvid styrstrukturen särskilt ska uppmärksammas (se beslut i Habiliterings- och Hjälpmedelsnämnden 2007-02-26 § 19).

Region Skånes stöd till handikappforskning hittills

Region Skåne har under perioden 2004-2007 avtal med Certec och Harec. Båda avtalen löper ut 2007-12-31.

Certec har haft avtal med Region Skåne sedan 1999. Under Malmöhus läns landstings tid erhöll Certec också stöd. Certec har, sedan år 1999, erhållit fyra miljoner kronor årligen av Region Skåne. Harec har haft ett avtal med Region Skåne sedan år 2001. Tilldelningen har varit en miljon kronor årligen från Region Skåne.

Certec och Harec är olika till sin karaktär, därav olika grad av tilldelning av medel. Certec är numera en enhet inom Institutionen för Designvetenskaper vid Lunds tekniska Högskola. Certecs forskningsområde är rehabiliteringsteknik. Certec anger att det är en forskning som handlar om mänskliga, teknologiska, pedagogiska och design i ett funktionshinderperspektiv.

Harec är en centrumbildning för handikapp- och rehabiliteringsforskning och bildades 1997 för att inspirera, främja och samordna vetenskapliga insatser på handikappområdet (således en nätverksorganisation). Harec för samman skilda forskningsområden som juridik, medicin, samhällsvetenskap, teknik vårdvetenskap och humaniora. Företrädare från Region Skåne (Habilitering & Hjälpmedel) sitter med i Harecs styrelse. Styrelsen har

representanter från de olika fakulteterna och lärosätena i Skåne². Företrädare från Institutionen för Designvetenskaper och Certec finns med i styrelsen.

Certec, är som nämnts, en enhet inom Institutionen för Designvetenskaper. Inom institutionen bedrivs forskning med anknytning till rehabilitering och habilitering. Certec är således inte den enda enhet inom institutionen som har nämnda forskningsinriktning. För att vidga möjligheten för bästa möjliga användning av Region Skånes framtida forskningsstöd föreslås att medel till en doktorandtjänst tilldelas Institutionen för Designvetenskaper vars prefekt har att hantera medlen för doktorandtjänsten i samverkan med Region Skåne och med forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering. Det motsvarar 800 000 SEK årligen under en period om fyra år.

Gällande Harec överväger Region Skåne följande strategi. En del av Harec's funktioner införlivas successivt i forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering. Under forskningsplattformens uppstart (år 2008) tilldelas Harec en miljon kronor från Region Skåne.

Skälen för förslagen

A. Forskningsplattformen Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering

Region Skåne har under ett flertal år främjat forskning inom rehabilitering/habilitering med syfte att stödja kunskapsutvecklingen inom ett ungt vetenskapsområde och med ambitionen att den forskningsbaserade kunskapen ska nå fram till berörda användare. Allt fler regioner i Sverige tar ett samlat grepp inom handikappvetenskapen. Den första professuren i handikappvetenskap inrättades 1970 vid Göteborgs universitet, 1990 en professur vid Uppsala universitet, 1998 en vid Linköpings universitet. Handikappvetenskap finns som forskarutbildningsämne endast vid Institutet för handikappvetenskap (IHV), vars huvudmän är Linköpings och Örebro universitet. Vidare finns sedan år 2001 Habiliteringens forskningscentrum vid Primärvård, psykiatri och habilitering (HFC) vid Örebro läns landsting³. Sedan några år samarbetar IHV och HFC.

Forskningsplattformen Handikappvetenskap *med inriktning mot habilitering* blir, genom sitt breda tvärvetenskapliga anslag, den första satsningen på nationell nivå inom habiliteringsvetenskap. Region Skåne menar att satsningen är angelägen och är ett viktigt steg som tas i samverkan med de skånska lärosätena. Region Skåne vill genom detta beslut styra kunskapsut-

² Även från Växjö Universitet.

³ HFC har under år 2007 angett i sin verksamhetsplan följande tre profilområden: Vardagsliv och livskvalitet, interventionsforskning samt informationsteknologi och hjälpmedel.

vecklingen till en mer behovsrelaterad forskning baserad på medborgarnas breda behov av rehabilitering och i samklang med verksamheternas behov inom Rehabilitering & Hjälpmedel.

Följande skäl för förslag till beslut anges:

1. Det finns ett behov av bred tvärvetenskaplig forskning inom rehabiliteringsvetenskap. Forskningsplattformens konstruktion, såsom närhet till brukare och verksamhetsutövare i dialoger med forskare, möjliggör utveckling av en forskningsagenda innehållande en ny typ av forskningsfrågor. Rehabilitering & Hjälpmedels nära knytning till forskningsplattformen möjliggör att forskningsfrågor kan resas ur den vardagliga verklighet som barn, unga, vuxna med funktionshinder, familjer och anhöriga befinner sig i.
2. Handikappvetenskap är ett ungt vetenskapsområde och framför allt med inriktningen mot rehabilitering. Det leder till att praktiken inom området (t.ex. Rehabilitering & Hjälpmedel) har minskade möjligheter att agera på vetenskaplig grund. Etablering av en forskningsplattform inom området bör leda till en positiv förändring, som därtill på sikt kan medverka till att ineffektiva metoder fasas ut.
3. Forskningsplattformen bygger på en forskningssamverkan mellan framför allt två lärosäten; Lunds universitet och Malmö Högskola, vars olika forskningsperspektiv kan berika utvecklingen av vetenskapsområdet.
4. Forskningsplattformen kommer att ha ett fokus på implementeringsforskning i syfte för att öka graden av användning av forskningsresultat.
5. De involverade institutionerna vid Lunds universitet och Malmö Högskola har en omfattande grundutbildning av blivande medarbetare för Region Skåne (t.ex. arbetsterapeuter, läkare, sjukgymnaster, sjuksköterskor och socionomer). Institutionerna har angett att de ser stora möjligheter till att stärka forskningsanknytningen av handikappvetenskap/rehabilitering till grundutbildningarna genom att forskningsplattformen etableras.
6. Forsknings- och utvecklingsenheten vid Rehabilitering och Hjälpmedel utgör en nod i forskningssamverkan. Nämda enhet utgör också en brygga till praktik och brukare med familjer.

B. Utgående avtal med Certec och Harec

Region Skåne ser med tillfredsställelse på den utveckling som Certec har haft under den åtta-års period som Region Skåne har tilldelat Certec ett basstöd. Region Skåne väljer att inte kommentera tiden före 1997, dvs. det år som Certec fick forskarutbildningsrättigheter. Fram till nu (juli 2007) har Certec "producerat" tio licentiatier varav sex senare också har avlagt doktorsexamen.

Region Skåne menar att forskning är långsiktig och att ge ett basstöd kräver långsiktighet. Det är speciellt viktigt när det gäller forskningsområden som är nya eller av andra anledningar inte har en jämbördig konkurrenskraft med andra sökande av externa forskningsmedel. Det kan handla om det kända förhållandet att tvärvetenskaplig forskning ofta kommer i underläge i konkurrens med ansökningar som har "en-disciplin-perspektiv." Region Skåne anser också att det kan vara befogat att ge ett riktat basstöd inom områden vars forskningsresultat gynnar medborgarnas behov och i relation till Region Skånes offentliga uppdrag.

Region Skåne är också av den uppfattning att medel till forskning bör fördelas i konkurrens och efter kvalitetsgranskning, vilket för övrigt är en del av den svenska nationella forskningspolitiken.

Region Skåne ställer sig således bakom båda polerna i synen på forskningsstöd beroende på omständigheterna. Region Skåne menar att i nuläget har Certec en kritisk "forskningsmassa" som framgångsrikt bör kunna söka konkurrensutsatta forskningsmedel.

Region Skåne föreslår därför att vid denna avtalsperiods slut rikta om basstödet till Certec. Detta med anledning av den positiva utveckling, som Certec beskriver i sina verksamhetsberättelser (se bl.a. verksamhetsberättelse år 2006) avseende produktion av avhandlingar och annan forskning. Region Skåne anser således att Certec bör stå sig väl i konkurrensutsatta forskningsansökningar, vilket också anses främja kvalitetsutvecklingen på forskningen och en effektivare användning av forskningsmedel.

Harec har främst agerat som en nätverksorganisation för forskare vid de skånska lärosätena samt vid Växjö universitet, som har forskat på problemställningar som kan hänskjutas till handikappvetenskap. I och med att forskningsplattformen etableras är nätverksarbetet en av de funktionerna som föreslås integreras i plattformens uppdrag. Vidare föreslås ett övertagande av den typ av uppgifter som kan karaktäriseras som "kunskapstransport" mellan praktik och forskarsamhället. Under år 2008, forskningsplattformens uppbyggnadsår, föreslås att Harec tilldelas 1 miljon kronor för att det inte ska bli ett avbräck i bl.a. nämnda funktioner. År 2009 föreslås att Region Skånes tilldelning av medel till Harec upphör.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget med att etablera (1) forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering, (2) rikta om basstödet till Certec samt (3) upphöra med tilldelning av medel till Harec år 2009, innebär för Region Skåne en bättre ekonomisk hushållning av de medel som hittills har getts till rehabiliteringsteknik (Certec) och nätverksarbete (Harec) totalt 5 miljoner.

Förslaget till etablering av forskningsplattform för handikappvetenskap med inriktning mot habilitering inkluderar en motfinansiering från Lunds Universitet och Malmö Högskola på motsvarande nivå som Region Skåne sätter in. Motfinansiering kommer att ske genom att lärosätena sätter in forskartid, lokaler, IT- och biblioteksresurser etc. Genom forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering och dess nätverksarbete med andra forskare finns det potentialer att framöver söka medel från EU:s sjunde ramprogram för forskning samt från nationella forskningsfinansierare. Förslaget innebär att under år 2008 görs en besparing på 1,4 miljoner SEK. För närvarande föreligger ingen motfinansiering.

I samråd med Centrum för verksamhetsplanering och analys föreslås följande finansiering:

År 2008

Verksamhet	Kostnad	Motfinansiering	Motfinansierande aktörer
Institutionen för Designvetenskaper	800 000 SEK	0	-
Harec	1 000 000 SEK	0	-
Forskningsplattform	1 800 000 SEK	1 800 000 SEK	Lunds universitet och Malmö Högskola
Totalt	3 600 000 SEK	1 800 000 SEK	

År 2009 - 2012

Verksamhet	Kostnad	Motfinansiering	Motfinansierande aktörer
Institutionen för Designvetenskaper	800 000 SEK*	0	-
Forskningsplattform	4 200 000 SEK	4 200 000 SEK	Lunds universitet och Malmö högskola
Totalt	5 000 000 SEK	4 200 000 SEK	

* 800 000 SEK årligen t o m 2011

Koppling till Region Skånes policies och övergripande beslut

Region Skåne har numera balanserad styrning av dess verksamheter. I styrningen ingår medborgar-, verksamhets-, medarbetar- och ekonomiperspektivet. De föreslagna besluten ansluter till de fyra perspektiven.

Medborgarperspektivet

Forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering har ett forskningsuppdrag som är att vara tvärdisciplinärt med en avstamp i praktiken, som möjliggör forskningsfrågor som växer fram i växelverkan mellan forskare och medborgare.

Verksamhets- och medarbetarperspektivet

Forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering ska ses som ett svar på uttalade behov av ny kunskap från verksamheternas och medarbetarnas sida (Rapport: Behov av forskning och utveckling inom Habilitering & Hjälpmedel i Region Skåne, januari 2006). Stödet till en doktorandtjänst vid Institutionen för Designvetenskaper innebär en riktad satsning på kunskapsutvecklingen, i vilken Region Skåne är delaktig i utifrån ett verksamhetsperspektiv.

Ekonomiperspektivet

Genom att ta ett samlat grepp på kunskapsutvecklingen inom handikappvetenskap med inriktning mot habilitering tillgodoses kravet om god hushållning mer effektivt. Etableringen av forskningsplattformen för Handikappvetenskap inkluderar en motfinansiering från Lunds universitet och Malmö Högskola.

Forskningspolicy

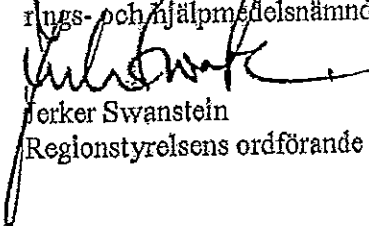
Förslag till beslut ligger i linje med Region Skånes forskningspolicy som förordar ett processinriktat arbetssätt, vilket inkluderar att kontinuerligt strategiskt ompröva Region Skånes satsningar på forskning.

Juridisk bedömning och samverkan med fackliga organisationer

Juridisk bedömning och samverkan med fackliga organisationer har inte varit aktuellt ännu.

Uppföljning

Styrgruppen för forskningsplattformen Handikappvetenskap med inriktning mot habilitering ger en årlig redovisning av dess verksamhet till Habiliterings- och hjälpmedelsnämnden.

Perker Swanstein
Regionstyrelsens ordförande

Mats Welff
Regiondirektör